

2023-09-01
Status: GRANSKNINGSVERSION

JOKKMOKKS KOMMUN
JÅHKÅMÅHKE KOMMUVNNA
JÅHKÅMÅHKI SUOHKAN

VA-policy

Jokkmokks kommun

Vatten & Miljökonsulterna i Norr AB
Adress: Aurorum 2, 977 75 Luleå

vmkonsulterna.se

VA-policy

Beställare

Jokkmokks kommun
Erik Fagerström

Konsult

Vatten & Miljökonsulterna i Norr AB
Aurorum 2
977 75 Luleå

Telefon: 076-147 70 03

E-post: anna.maki@vmkonsulterna.se

Hemsida: www.vmkonsulterna.se

Uppdragsledare: Anna Mäki

Handläggare: Anna Mäki

Granskare: Per Rendahl

LOVA är medfinansier till genomförandet av detta projekt och LOVA-medel har sökts hos länsstyrelsen.

1 Inledning

En strategisk VA-plan upprättas i syfte att uppnå en långsiktig och hållbar VA-försörjning för hela kommunen, avseende dricksvatten, spillvatten och dagvatten. VA-planen ger en heltäckande bild över VA-frågorna och underlättar därmed det dagliga VA-arbetet avseende planering, prioritering och budgetering. I vattenmyndighetens åtgärdsprogram specificeras, att "kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande med fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas." VA-planeringen är en viktig del i detta. Genom att uppnå miljökvalitetsnormen för vatten nås målsättningen i EU:s vattendirektiv om god status i kommunens naturliga vatten. VA-planen syftar därmed även till att nå målsättningen i EU:s vattendirektiv.

Arbetsprocessen för den kommunala VA-planeringen delas in i tre steg (Figur 1). I det första steget beskrivs omvärldsfaktorer, förutsättningar, nuläge och vilka behov som föreligger inom kommunen i en VA-översikt. I nästa steg tas en VA-policy fram utifrån den behovsanalys som upprättats inom VA-översikten. I VA-policyn fastställs strategiska vägval för hantering av olika frågor och prioriteringsgrunder. I det sista steget utarbetas den kommunala VA-planen utifrån VA-översikten och VA-policyn. Planen omfattar såväl den allmänna anläggningen som VA-försörjningen utanför verksamhetsområdet. VA-planen utgör kommunens handlingsplan. Det är, bland annat därför, viktigt att VA-planeringen samordnas mellan olika berörda delar av en kommun. Samordning har även skett med grannkommunen Haparanda för att erhålla samsyn i arbetet med VA-planering.

VA-policyn anger vilka ställningstaganden som ska styra VA-planeringen samt hur prioriteringar ska göras. Policyn gäller både inom och utom kommunalt verksamhetsområde för VA och ska ligga till grund för framtida beslut, som i sin tur även är utgångspunkt för åtgärder i VA-planen. En revidering av VA-policyn och VA-planen sker lämpligen vart fjärde år i samband med ny mandatperiod.

Figur 1. Arbetsprocess för kommunal VA-planering. Ifylld box markerar vilket steg i processen som behandlas i detta dokument.

2 Ställningstaganden

2.1 Övergripande

Jokkmokks kommun ska säkerställa att de kommunala VA-systemen är utformade med tillräcklig kapacitet idag och i framtiden, baserat på aktuella prognoser och planer avseende bl.a. folkmängd, vattenbehov och klimat. På så sätt kan VA-systemen bidra till en positiv samhällsutveckling.

VA-systemet ska vara långsiktigt hållbart med avseende på energi och andra resurser. Vid beslut om investeringar ska långsiktiga drift- och underhållskostnader beaktas.

Jokkmokks kommun ska verka för att det kommunala VA-systemet ska förnyas så att framtida generationer inte ärver en underhållsskuld. VA-taxan ska vara utformad så att den ger kostnadstäckning för den kommunala VA-verksamheten.

Arbetsmiljö och kompetensutveckling för personal anställd inom VA-området ska prioriteras. Genom en bra och utvecklande arbetsmiljö ska rekrytering av ny personal underlättas, och befintlig personal ska välja att arbeta vidare inom organisationen. Politiker i beslutsfattande ställning ska genomgå utbildning inom VA-området i samband med varje ny mandatperiod.

Jokkmokks kommun ska verka för en regional samverkan, bl.a. genom samordning av fortbildning och kompetensutbyte med närliggande kommuner.

Ett aktivt arbete med att digitalisera kartmaterial och dokumentera anläggningar ska bedrivas, för att på så sätt bidra till ett effektivare arbete.

2.2 Dricksvatten

Jokkmokks kommun ska producera och distribuera dricksvatten av god kvalitet.

Det ska säkerställas att kommunen har beredskap för att hantera störningar som kan påverka vattenförsörjningen på kort och lång sikt.

En plan för krisberedskap inom dricksvattenområdet, inkluderande en plan för nödvattenförsörjning av abonnenterna, ska finnas. I planen ska en prioriteringsordning för vattenförsörjning i krissituationer inkluderas. Aktiva åtgärder för att minska vattenförsörjningens sårbarhet ska vidtas där så är lämpligt, exempelvis genom säkerställande av tillgång till reservkraft.

Behov av och möjlighet till att försörja samtliga abonnenter med grundvatten ska utredas, med särskilt beaktande av förändrade förutsättningar i ett framtida klimat.

Jokkmokks kommun ska löpande se över behov av revidering av vattenskyddsområden för kommunens kommunala vattentäkter, för att säkerställa att skyddet är uppdaterat efter aktuella risker och behov. Om adekvat vattenskydd inte kan säkerställas ska alternativ vattentäkt eller reservvattentäkt etableras. Dricksvattenförsörjningen ska väga tungt vid behov av prioritering mellan olika intressen.

2.3 Avlopp

Avloppsvattnet som hanteras i kommunens anläggningar ska inte påverka miljö eller hälsa negativt.

Kommunen ska verka för en långsiktigt hållbar hantering av slam från kommunens avloppsanläggningar.

2.4 Ledningsnät

Ledningsnätets och reservoarers status ska vara så pass god att systemet bidrar till att uppfylla målen för dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Tillflödet av grund-, dränerings- och nederbördsvatten till ledningsnätet ska minskas genom lämpliga insatser.

Då mätning av vattenförbrukning är en viktig faktor för att styra mot en hållbar vattenanvändning ska Jokkmokks kommun säkerställa att mätning sker hos abonnenter.

2.5 Dagvatten

Kommunen ska arbeta aktivt för att undvika störningar vid klimat- och väderrelaterade händelser.

2.6 Enskilt VA

Kommunen ska verka för långsiktigt hållbara VA-anläggningar som inte medför risk för hälsa eller miljö, genom att regelbundet informera enskilda om det ansvar som åligger dem samt att när behov enligt gällande lagstiftning föreligger ansluta anläggningar till kommunalt VA.

Fastigheter belägna i nära anslutning till kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp ska där så är tekniskt lämpligt erbjudas anslutning till de kommunala anläggningarna.

För att möjliggöra en lämplig hantering av VA i kommunen måste frågorna lyftas redan i planeringsprocessen. Resurser för genomförande av VA-utredningar ska säkerställas.